

Norsk Folkehjelp
Fagbevegelsens solidaritetsorganisasjon

Bolivia
LO Stat
Statusrapport 2022

SAMARBEID OM SOLIDARITET

Vi er stolt av og setter stor pris på det langsiktige samarbeidet med LO Stat om vårt Norad-støttede utviklingsarbeid i Bolivia. Støtten fra forbundet bidrar til at våre samarbeidspartnere i landet kan gjøre en enda større innsats for å redusere ulikheten mellom fattig og rik og mellom kvinner og menn.

Bolivia er et land som fortsatt er preget av stor økonomisk og sosial ulikhet og diskriminering av urfolk, selv om det de siste årene har gått i riktig retning. De folkelige organisasjonene vokser seg stadig sterkere. I 2006 bidro de til at landet fikk sin første valgte urfolkspresident, Evo Morales. I 2009 ble det vedtatt en ny grunnlov som befestet urfolks rettigheter og nasjonal kontroll over naturressursene og erklærte Bolivia som en flernasjonalt stat (estado plurinacional). Det ble gjennomført flere reformer som reduserte fattigdom og ulikhet.

Disse politiske endringene provoserte den tradisjonelle makteliten på høyresida, og i forbindelse med presidentvalget i november i 2019 gjennomførte opposi-

sjonen et kupp med støtte fra hæren. Etter kuppet ble flere av Norsk Folkehjelps partnerorganisasjoner utsatt for trakassering og arrestasjoner.

Kuppet ble etterfulgt av voldsomme demonstrasjoner og en stor politisk krise. Våre partnere mobiliserte for å forsvare de tidligere positive endringene i landet og for å gjenopprette demokratiet. De krevde nyvalg, og i oktober 2020 ble Luis Arce fra *Bevegelsen for sosialisme* (MAS) valgt til president. I lokalvalgene fikk MAS 70 prosent av stemmene, men de tapte i byene.

Et hovedmål for Arce-regjeringen som ble innsatt i 2021 er å få økonomien på beina igjen gjennom å etablere en god dialog med næringsliv og organisasjoner, og å øke skatteinntektene. Situasjonen har bedret seg, men samfunnet er fortsatt sterkt preget av polarisering og av ekstreme høyrekrefter som søker konflikt. Derfor har de folkelige organisasjonene nå en sentral rolle som kritiske støttespillere til myndighetene.

Vi vil rette en stor takk til LO Stat

for at dere bidrar til en mer solidrisk og rettferdig verden. Vi ser fram til å fortsette det gode samarbeidet. Sammen kan vi støtte organisasjoner for urfolk, småbønder og kvinner som arbeider for en bedre framtid, og styrke lokaldemokratiet for de mest sårbare gruppene.

Henriette Killi Westhrin

Henriette Killi Westhrin
generalsekretær, Norsk Folkehjelp

Norsk Folkehjelp er fagbevegelsens humanitære solidaritetsorganisasjon. Vi jobber med internasjonalt utviklingsarbeid, sanitet og redningstjeneste, humanitær mine- og eksplosivrydding og flyktning- og integreringsarbeid. Norsk Folkehjelp har rundt 13 000 medlemmer i Norge, og 2300 ansatte i 31 land.

NORSK FOLKEHJELP I BOLIVIA

Rundt årtusenskiftet opplevde de sosiale bevegelsene i Bolivia, særlig urfolks- og bondebevegelsen, en formidabel vekst. Kampen var i første rekke rettet mot multinasjonale selskapers plyndringer av naturressursene, og mot den historiske ulikheten, diskrimineringen og urettferdigheten.

Norsk Folkehjelp jobbet i Bolivia i perioden 1983–93, og startet opp igjen i 2005. Vårt overordnede mål i landet er å styrke urfolksorganisasjoner som mobiliserer for demokratisering og rettferdig fordeling.

Hovedsamarbeidspartnere våre er den nasjonale urfolksbondebevegelsen og bondekvinnebevegelsen, og de regionale avdelingene deres i Cochabamba og Santa Cruz. Samarbeidet er knyttet til utviklingsarbeid, med særlig vekt på lederutvikling og politisk skoling. Mange ledere i den sosiale bevegelsen har gått inn i lokal, regional og nasjonal politikk og forvaltning, og det er behov for å utvikle nye ledere.

Det er også et stort ønske om og behov for politisk skoling for medlemmer på ulike nivåer om hvordan det politiske systemet er bygd opp, og hvordan man kan delta og påvirke politiske prosesser og utvikle lover.

Våre partnere jobber for jordreform og landrettigheter for småbrukere, bedre prisvilkår og markedstilgang for deres produkter, og for matsuverenitet. Vi støtter også programmer som tar opp urfolks historie og organisering, menneskerettigheter, kontroll over naturressursene og kvinners deltakelse i utviklings- og samfunnsarbeid.

Mediene i Bolivia er dominert av en

liten urban elite. Norsk Folkehjelp samarbeider med partnere som jobber for å utvikle grasrotmedier, med et spesielt fokus på nærradioer. Støtten omfatter programutvikling, programlederutvikling, teknisk opprustning og kompetansebygging. Blant annet har det blitt etablert tre nasjonale nettverk. De samarbeider om utveksling av programmer, ekspertise og teknologi.

Utgitt av: Norsk Folkehjelp
Trykk: LO Media
Layout og tilrettelegging: Kirsti Knudsen og Anne Vines
Foto: Norsk Folkehjelp

BEDRE KONTAKT MED MEDLEMMENE

En liten elite har alltid kontrollert de store private mediehusene i Bolivia. Ofte er de talerør for den politiske høyresida. De formidler sjelden nyheter som angår urfolk eller småbønder, og når de gjør det, gir de ofte en feilaktig framstilling av de sosiale bevegelsene. Nå har Norsk Folkehjelps partnere tatt grep om kommunikasjonen.

I regjeringsperioden til president Evo Morales (2005–2019) var urfolksbevegelsen for avhengig av informasjonen de fikk fra regjeringspartiet MAS. Selv om kommunikasjonen ble mer inkluderende og åpen i denne perioden, var det få organisasjoner som hadde tilgang til egne radiostasjoner.

Med kuppet i 2019 og gjenopprettelse av demokratiet i 2020, ble organisasjonene mer klar over betydningen av å ha tilgang til mediene. Nå har urfolkenes bondeorganisasjoner styrket sitt felles kommunikasjonssystem på tvers av regionene. Derfor klarer de å nå ut i valgkretsene sine på en bedre måte enn før med informasjon om sine aktiviteter og om hvilke krav og forslag de har presentert for regjeringen.

PÅLITELIG INFORMASJON

Norsk Folkehjelp samarbeidspartner Unity Pact – en allianse av fem nasjonale

bondeorganisasjoner for urfolk – er en betydelig maktfaktor i Bolivia. De har stor kapasitet når det gjelder å mobilisere folk, og er en drivkraft for å få til samfunnsendring.

Valgkretsene til Unity Pact omfatter rundt 900 000 familier. For å nå ut til dem med pålitelig informasjon har alliansen utviklet det flernasjonale kommunikasjonssystemet Plurinational System of Indigenous Communication of the Unity Pact. Her produserer de radio- og fjernsynsprogrammer om den politiske situasjonen, og om urfolks virkelighet og rettigheter. Gjennom dokumentarer, fiksjoner og direktesendinger viser de Unity Pacts ulike aktiviteter.

Hver måned blir det laget 500 nye innslag og programmer. I andre halvdel av 2021 produserte de 65 direktestendte tv-programmer, og radiostasjonene i de fire regionene laget 15 felles radio-programmer. Flere av produksjonene

ble også sendt utenfor organisasjonenes egne medier, i andre nettverk, offentlig fjernsyn og lokalradioer.

Unity Pact har i tillegg utviklet felles kommunikasjonsverktøy, som historiefortelling, dialogteknikker og hvordan utforme et forslag eller en strategi. De produserer nyheter for sosiale medier i hver organisasjon i alliansen, og dekker forsamlinger, kongresser, demonstrasjoner og debatter. De gjennomfører også opplæring på nasjonalt og regionalt nivå for kommunikasjons- og medietalspersoner i organisasjonene.

Folk fra sosiale organisasjoner, urfolk, arbeidere, kvinnegrupper, byboere, fagfolk og kulturarbeidere samler seg og gir en tydelig beskjed til både opposisjonen og regjeringen om at de kan mobilisere og har makt.

BOLIVIA

Offisielt navn: **Estado Plurinacional Bolivia (Den flernasjonale staten)**

Hovedstad: **La Paz**

Flateinnhold: **1 098 581 km²**

(Norge: 385 000 km²)

Folketall: **12 millioner**

Offisielle språk: **Spansk, quechua, aymara og guarani**

Religion: **Katolikker (77 %), evangelister og protestanter**

Gjennomsnittsalder: **25,3 år**

(Norge: 39,5 år)

Forventet levealder: **72,5 år (Norge: 82 år)**

BNP pr. innbygger: **7900 USD**

(Norge: 63 600 USD)

Kilde: CIA World Factbook

En million mennesker samlet seg i den bolivianske hovedstaden La Paz etter å ha marsjert i fem dager fra Oruro for å vise opposisjonen at de kan mobilisere og stille krav.

MARSJEN MOT HOVEDSTADEN

Da opposisjonen på ytterste høyre fløy angrep kontorene til Norsk Folkehjelps partner Bartolina Sisa, tok Unity Pact og fagbevegelsen initiativet til en demonstrasjon. Da mennesketoget etter fem dager nådde hovedstaden, besto det av én million mennesker.

Det var en mangfoldig menneskemengde som samlet seg i La Paz – folk fra sosiale organisasjoner, urfolk, arbeidere, kvinnegrupper, bybeboere og kulturarbeidere. Det var en tydelig beskjed til opposisjonen om at de folkelige organisasjonene er sterke og kan mobilisere til støtte for den politiske retningen Regjer-

ingen Arce har valgt. Men det var også et signal til regjeringspartiet MAS om at de krevde internt samhold, deltakelse og dialog med organisasjonene.

Som en respons på de forslagene som ble utarbeidet av Unity Pact, har Regjeringen Arce for perioden 2021–2025 bevilget 110 000 millioner USD til et pro-

gram for småbønder for å styrke matsikkerheten. Tiltakene omfatter bedre produksjonsmetoder, låneordninger og teknisk assistanse. Regjeringen relanserte også det nasjonale brønnprogrammet med et budsjett på 34 200 millioner USD. Dette er viktig, for øker tilgjengeligheten til vann, øker også matsikkerheten.

GI DITT BIDRAG

Vi håper LO Stats utvidede organisasjon vil støtte opp om samarbeidsavtalen og bidra økonomisk til arbeidet i Bolivia. Bruk konto-nummer 9001 08 76000 og merk med «Bolivia».

FÅ INFORMASJON

For spørsmål og informasjon, kontakt: Egil André Aas i LO Stat, tlf.: 928 40 455, e-post: egilandre.aas@lostat.no, eller Heidi Gulbrandsen Smerud i Norsk Folkehjelp, tlf.: 916 24 293, e-post: heidis@npaid.org.

FØLG OSS

facebook.com/folkehjelp
twitter.com/norskfolkehjelp
Norsk Folkehjelp,
PB 8844 Youngstorget. 0028 OSLO.
Tlf.: 22 03 77 00
www.folkehjelp.no